

BRL 9041
d.d. 15-06-2016

KOMO® BEOORDELINGSRICHTLIJN
voor het
productcertificaat
voor
VULSTOF VOOR ASFALT

Techniekgebied G3

bezoekadres
Poppenbouwing 56
4191 NZ Geldermalsen

postadres
Postbus 202
4190 CE Geldermalsen

T +31 (0)88 244 01 00
F +31 (0)88 244 01 01
E info@skgikob.nl
I www.skgikob.nl

Vastgesteld door College van Deskundigen Vulstof voor Asfalt, d.d. 09-05-2016

Aanvaard door de KOMO Kwaliteits- en Toetsingscommissie d.d. 15-06-2016

Bindend verklaard door het bestuur van SKG-IKOB Certificatie BV
d.d. 15-06-2016

Uitgave: SKG-IKOB
Nadruk verboden

Algemene informatie

Door het College van Deskundigen Vulstof voor Asphalt, verder te noemen "college", is de behoefte in de markt gesignaleerd om de BRL 9041:2004-09-09 inclusief wijzigingsblad d.d. 31-12-2014 aan te passen.

Overeenkomstig de geldige reglementen heeft het college een begeleidingscommissie ingesteld bestaande uit belanghebbenden in de sector, met de opdracht een aangepaste beoordelingsrichtlijn voor vulstof voor asphalt op te stellen. De door de begeleidingscommissie opgestelde concept beoordelingsrichtlijn is ter kritiek gelegd, waarna de ingediende commentaren zijn verwerkt. De definitieve beoordelingsrichtlijn is vastgesteld door het college en is aangeboden aan de KOMO Kwaliteits- en Toetsingscommissie ter aanvaarding als KOMO® beoordelingsrichtlijn, en aan het bestuur van de geaccrediteerde CI, ter bindend verklaring als grondslag voor certificatie.

De beoordelingsrichtlijn is op 15 juni 2016 door de KOMO Kwaliteits- en Toetsingscommissie aanvaard als KOMO® beoordelingsrichtlijn.

De beoordelingsrichtlijn is door het bestuur van SKG-IKOB bindend verklaard op d.d. 15-06-2016.

SKG-IKOB Certificatie BV
Poppenbouwing 56
Postbus 202
4190 CE Geldermalsen
T: + 31 (0)88 244 01 00
F: + 31 (0)88 244 01 01
E: info@skgikob.nl
I: www.skgikob.nl

©SKG-IKOB Certificatie BV

Niets uit dit drukwerk mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van SKG-IKOB Certificatie BV, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

	Algemene informatie	2
	Inhoudsopgave	3
1	Inleiding	5
1.1	Onderwerp	5
1.2	Toepassingsgebied	5
1.3	Relatie met de Europese Verordening Bouwproducten (CPR, EU 305/2011)	5
1.4	Eisen te stellen aan onderzoekinstellingen	5
1.5	Productcertificaat	6
2	Terminologie	7
2.1	Begrippen	7
2.2	Afkortingen	8
3	Procedure voor het verkrijgen van het certificaat	9
3.1	Algemeen	9
3.2	Start van de procedure	9
3.3	Beoordeling door de CI	9
3.4	Verlening van het productcertificaat	9
4	Producteisen en bepalingsmethoden	10
4.1	Producteisen	10
4.1.1	Technisch	10
4.1.2	Arbeidshygiënisch	11
4.1.3	Milieuhygiënisch	11
4.1.4	Samenstelling	13
4.2	Monsterneming	14
5	Eisen te stellen aan het kwaliteitssysteem van het bedrijf	15
5.1	Kwaliteitsmanagementsysteem	15
5.1.1	Algemene eisen	15
5.1.2	Documentatie-eisen	15
5.2	Directieverantwoordelijkheid	16
5.2.1	Verantwoordelijkheid en bevoegdheid	16
5.2.2	Directievertegenwoordiger	16
5.2.3	Directiebeoordeling	17
5.3	Personeel	17
5.4	Realiseren van het product	17
5.4.1	Inkoop	17
5.4.2	Productie en het leveren van diensten	17
5.4.3	Beheersing van bewakings- en meetapparatuur	18
5.5	Meting, analyse en verbetering	19
5.5.1	Bewaking en meting van producten	19
5.5.2	Beheersing van afwijkende producten	19
5.5.3	Corrigerende maatregelen	20
5.5.4	Preventieve maatregelen	20
6	Controle door de certificatie-instelling	21
6.1	Algemeen	21
6.2	Toelatingsonderzoek	21
6.2.1	Toelatingsonderzoek voor de KOMO productcertificaat	21

6.2.2	Beoordeling van het kwaliteitssysteem voor de KOMO productcertificaat	21
6.2.3	Rapport toelatingsonderzoek	22
6.2.4	Beslissing over certificaatverlening	22
6.3	Periodieke controle	22
6.3.1	Algemeen	22
6.3.2	Technische eigenschappen	23
6.3.3	Arbeidshygiënische eigenschappen	23
6.3.4	Milieuhygiënische eigenschappen	23
6.4	Beoordeling resultaten externe controles	23
6.5	Sanctiebeleid	25
7	Eisen aan de CI	26
7.1	Algemeen	26
7.2	Certificatiepersoneel	26
7.2.1	Kwalificatie-eisen	26
7.2.2	Kwalificatie	27
7.3	Rapportage aan College van Deskundigen	27
7.4	Interpretatie van eisen	27
8	Lijst van vermelde documenten	28
Bijlage A	INSTRUCTIE VOOR DE BEMONSTERING VAN VULSTOF VOOR ASFALT.	29
Bijlage B	MODEL FORMULIER MONSTERNEMING	31
Bijlage C	BESLISREGELS BONUS-MALUSREGELING VOOR VULSTOF VOOR ASFALT.	32
Bijlage D	RINGONDERZOEK	34

1 Inleiding

1.1 Onderwerp

De in deze beoordelingsrichtlijn opgenomen eisen worden door de Certificatie Instellingen (CI), die hiervoor erkend zijn door de Raad voor Accreditatie en die daarvoor een licentieovereenkomst hebben met de Stichting KOMO, gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag voor c.q. de instandhouding van een KOMO®-productcertificaat voor vulstoffen voor asfalt.

Het techniekgebied van de BRL is:

G3 - Toeslagstoffen voor bitumineuze mengsels voor GWW toepassingen

Naast de eisen die in deze beoordelingsrichtlijn zijn vastgelegd, stellen de CI's aanvullende eisen, in de zin van algemene procedure-eisen van certificatie, zoals vastgelegd in het algemeen certificatiereglement van de betreffende instelling.

Deze beoordelingsrichtlijn vervangt BRL 9041 d.d. 2004-09-09 inclusief wijzigingsblad d.d. 31-12-2014. De productcertificaten die op basis van die beoordelingsrichtlijn zijn afgegeven verliezen in elk geval hun geldigheid zes maanden na aanvaarding door de KOMO Kwaliteits- en Toetsingscommissie van deze beoordelingsrichtlijn als KOMO® beoordelingsrichtlijn.

Bij de uitvoering van certificatiwerkzaamheden is de CI gebonden aan de eisen die in het hoofdstuk "Eisen aan CI's" zijn vastgelegd.

1.2 Toepassingsgebied

Toeslagmaterialen voor asfalt en oppervlakbehandeling voor wegen, vliegvelden, andere verkeersgebieden en waterbouwasfalt.

1.3 Relatie met de Europese Verordening Bouwproducten (CPR, EU 305/2011)

Op de producten die behoren tot het toepassingsgebied van deze beoordelingsrichtlijn is de geharmoniseerde Europese norm EN 13043 met de Nederlandse aanvulling NEN 6240 van toepassing.

De uitspraken in de op basis van deze beoordelingsrichtlijn afgegeven kwaliteitsverklaringen mogen niet worden gebruikt ter vervanging van de CE-markering en/of de bijbehorende Prestatieverklaring.

1.4 Eisen te stellen aan conformiteit beoordelende instellingen

1.4.1 Onderzoek uitgevoerd ten behoeve essentiële kenmerken

Ten aanzien van de essentiële kenmerken zoals omschreven in de bijlage ZA van de geharmoniseerde Europese norm wordt uitgegaan van de waarden zoals opgenomen in de Prestatieverklaring van de betreffende producent. Beoordeeld wordt of de certificaathouder in staat is correcte waarden voor de Prestatieverklaring te declareren en deze tevens weet te handhaven.

1.4.2 Onderzoek uitgevoerd ten behoeve van overige kenmerken

Ten aanzien van de overige kenmerken dienen door een aanvrager (producent/leverancier), in het kader van externe controle, rapporten van onderzoekinstellingen of laboratoria te worden overlegd om aan te tonen dat aan de eisen van deze beoordelingsrichtlijn wordt voldaan. Er zal moeten worden aangetoond dat deze rapporten zijn opgesteld door een instelling die voor het betreffende onderwerp voldoet aan de van toepassing zijnde accreditatienorm, te weten:

- NEN-EN-ISO/IEC 17020 voor instellingen die keuringen uitvoeren
- NEN-EN-ISO/IEC 17021-1 voor CI-en die systemen certificeren

- NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor laboratoria
- NEN-EN-ISO/IEC 17065 voor CI-en die producten certificeren

Een instelling wordt geacht aan deze criteria te voldoen wanneer een accreditatie-certificaat voor het betreffende onderwerp kan worden overlegd, afgegeven door de Raad voor Accreditatie (RvA) of een accreditatieinstelling waarmee de RvA een overeenkomst van wederzijdse acceptatie heeft gesloten. Indien geen accreditatie-certificaat kan worden overlegd zal de CI zelf beoordelen of aan de accreditatiecriteria is voldaan.

1.5 Productcertificaat

Op basis van de KOMO-systematiek die van toepassing is voor deze beoordelingsrichtlijn worden de volgende productcertificaten afgegeven:

- KOMO® productcertificaat

De uitspraken in deze productcertificaat zijn gebaseerd op de hoofdstukken 4 en 5 van deze beoordelingsrichtlijn.

Op de website van de Stichting KOMO (www.komo.nl) staan de modelproductcertificaat vermeld die voor deze beoordelingsrichtlijn van toepassing zijn. De af te geven productcertificaat moet hiermee overeenkomen.

Per specifieke vulstof mag maar één certificaat (nummer) worden afgegeven, bij wijziging van recept en/of eigenschappen, conform hoofdstuk 4, dient een nieuw certificaat (nummer) af te worden gegeven.

2 Terminologie

2.1 Begrippen

De volgende begrippen worden onderscheiden:

Aard van de grondstof	Het uitgangsmateriaal voor de productie van vulstof. Dit wordt onderscheiden in: primaire grondstof, secundaire grondstof en kalkhydraat.
Aflevering	Bij overbrenging door of namens de certificaathouder van vulstof in bulk vanaf de plaats van vervaardiging naar de plaats van aflevering, wordt onder aflevering verstaan de overdracht van de vulstof wanneer deze het transportmiddel verlaat. In overige gevallen wordt onder aflevering verstaan de overdracht van de vulstof door de producent.
Certificaathouder	Producent, dan wel een leverancier, die kan aantonen dat de kwaliteit van het te leveren product duurzaam is geborgd volgens de criteria in deze BRL.
Grondstof	Toegepaste ingrediënten van de vulstof conform specificaties van het vulstof specifieke recept. De grondstof wordt tevens naar aard en herkomst van de grondstof ingedeeld.
Kalkhydraat	Fabrieksmatig geproduceerd calciumhydroxide dat als zodanig wordt verhandeld.
Leverancier	Degene, die gecertificeerde producten in de handel brengt.
Primaire grondstof	Grondstof van minerale herkomst, overeenkomstig paragraaf 3.2 van NEN-EN 13043 / NEN 6240.
Producent	Degene, die te certificeren of gecertificeerde producten of bouwdelen vervaardigt of samenstelt.
Recept	Vaste samenstelling en verhouding van grondstoffen waarbij de specificaties van de eigenschappen van de vulstof zijn vastgelegd in het productcertificaat.
Secundaire grondstof	Grondstof van minerale oorsprong voortkomend uit een industrieel proces waarbij thermische of andere omvorming plaatsvindt, overeenkomstig paragraaf 3.3 van NEN-EN 13043 / NEN 6240.
Soort vulstof	Vulstof wordt onderscheiden in de volgende soorten: zeer zwak, zwak, zwak met hydroxide, middelsoort, middelsoort met hydroxide. De definities volgen uit NEN-EN 13043 / NEN 6240 Tabellen 29 en 30.
Toeleverancier	Degene wiens producten deel uitmaken van het eindproduct.
Vulstof voor asfalt	Toeslagmateriaal, voor het merendeel kleiner dan 0,063 mm, dat wordt toegevoegd aan asfalt om bepaalde eigenschappen te verkrijgen.

2.2 Afkortingen

BI	Blootstellingsindex
BRL	Beoordelingsrichtlijn
NL BSB	Besluit bodemkwaliteit
CI	Certificatie Instelling
College	College van Deskundigen Vulstof voor Asphalt
CPR	Construction Products Regulation (Europese Verordening Bouwproducten)
FPC	Factory Production Control
GWW	Grond-, Weg- en Waterbouw
IKB	Interne kwaliteitsbewaking
RvA	Raad voor Accreditatie
VBW	Vakgroep Bitumineuze Werken, onderdeel van Bouwend Nederland

3 Procedure voor het verkrijgen van een productcertificaat

3.1 Algemeen

Het certificatiereglement van de CI bevat de algemene procedure met betrekking tot de aanvraag, de beoordeling en op grond daarvan de verlening en verlenging van het productcertificaat.

3.2 Start van de procedure

De aanvrager van een productcertificaat dient bij de aanvraag aan te geven onder welke unieke productnaam de vulstof zal worden verhandeld, wat de soort is, aan welke specificaties deze voldoet, uit welke grondstoffen de vulstof bestaat en volgens welk recept deze wordt samengesteld.

3.3 Beoordeling door de CI (Toelatingsonderzoek)

Het door de CI uit te voeren toelatingsonderzoek vindt plaats aan de hand van de in deze beoordelingsrichtlijn opgenomen prestatie- en producteisen inclusief beproevingsmethoden en omvat, afhankelijk van de aard van het te certificeren product:

- (Monster)onderzoek, om vast te stellen of de producten voldoen aan de product- en/of prestatie-eisen;
- Beoordeling van het productieproces;
- Beoordeling van het kwaliteitssysteem en het IKB-schema;
- Toetsing op de aanwezigheid en het functioneren van de overige vereiste procedures;
- Beoordeling van de verwerkingsvoorschriften van de leverancier.

3.4 Verlening van het productcertificaat

Na afronding van het toelatingsonderzoek worden de resultaten voorgelegd aan de beslisser (zie paragraaf 7.2). Deze beoordeelt de resultaten en stelt vast of het certificaat kan worden verleend of dat aanvullende gegevens en/of onderzoeken nodig zijn voordat het certificaat kan worden verleend.

4 Product- en prestatie-eisen en bepalingsmethoden

4.1 Producteisen

4.1.1 Technisch

4.1.1.1 Algemeen

De producten dienen te voldoen aan hoofdstuk 'Eisen voor vulstoffen' van NEN-EN 13043 en NEN 6240. De producten dienen te voldoen aan de specificaties van de productkenmerken die zijn vermeld op het certificaat.

In de onderstaande tabel zijn de waarden van de productkenmerken opgenomen die deel uit maken van het KOMO-productcertificaat. Deze zijn bepaald volgens de in tabel 1 aangegeven bepalingsmethode en voldoen aan de in de tabel 1 gespecificeerde eisen.

Tabel 1: in het productcertificaat opgenomen productkenmerken

Kenmerk	Omschrijving	Eis BRL
Vulstof soort	Classificatie	zeer zwak / zwak / zwak met hydroxide / middelsoort / middelsoort met hydroxide
Samenstellende bestanddelen	Primaire grondstof	... - ... % (m/m) ... - ... % (m/m)
Blootstellingsindex	BRL 9041 § 4.1.2	Vermelding van de categorie
Kenmerk	Bepalingsmethode	Eis BRL
Gehalte calciumcarbonaat ¹⁾	NEN-EN 196-2, §15	Indien van toepassing, vermelding van de bepaalde waarde
Gehalte calciumhydroxide ¹⁾	NEN-EN 459-2, art. 5.8	Indien van toepassing, vermelding van de bepaalde waarde
Methyleenblauwwaarde ²⁾	NEN-EN 933-9	Waarde dient te zijn gedeclareerd
Dichtheid ²⁾	NEN-EN 1097-7	Waarde dient te zijn gedeclareerd
Korrelverdeling ²⁾	NEN-EN 933-10	Waarde dient te zijn gedeclareerd
Holle ruimte (Rigden) ²⁾	NEN-EN 1097-4	Waarde dient te zijn gedeclareerd
Oplosbaarheid in water ²⁾	NEN-EN 1744-1, art. 16.2	Waarde dient te zijn gedeclareerd
Bitumengetal ²⁾	NEN-EN 13179-2	Waarde dient te zijn gedeclareerd
Watergevoeligheid ²⁾	NEN-EN 1744-4	Waarde dient te zijn gedeclareerd

¹⁾ Indien op betreffende vulstof van toepassing

²⁾ Betreft Essentieel Kenmerk conform EN 13043, in de KOMO productcertificaat mag geen waarde maar slechts een verwijzing naar de prestatieverklaring van de fabrikant worden opgenomen.

In aanvulling hierop voldoen de producten met ongewijzigd certificaatnummer aan de criteria die gelden voor de verandering van mineralogisch type vulstof zoals omschreven in proef 62 (Typeonderzoek van asfalt) in de Standaard RAW Bepalingen.

4.1.1.2 *Verandering van technische specificaties*

De NEN 6240 legt beperkingen op t.a.v. grenswaarden van een aantal eigenschappen van een soort vulstof. Binnen dit kader kunnen de volgende wijzigingen (maximale verschuivingen in positieve of negatieve zin van in de productspecificaties opgegeven grenswaarden) worden ingevoerd, zonder dat de vulstof wordt aangemerkt als een ander product:

Bitumengetal:	2 punten
Holle ruimte:	2 % (V/V)
Dichtheid:	0,1 (Mg/m ³)

4.1.2 **Arbeidshygiënische prestatie-eisen**

Eisen

De producten dienen te voldoen aan de categorie van de Blootstellingsindex (BI) die is vermeld op het productcertificaat.

Grenswaarde

De BI dient te worden bepaald waarbij de grenswaarden per parameter worden ontleend aan de website van de Sociaal-Economische Raad:

<http://www.ser.nl/nl/themas/arbeidsomstandigheden/grenswaarden.aspx> grenswaarden zoals vastgesteld conform DNEL/ECHA d.d.01-06-2007

Bepalingsmethode

De bepalingwijze van de BI wordt beschreven in het document "Hulpmiddel voor de beoordeling van arbeidshygiëne bij toepassing van vaste, secundaire grondstoffen in de wegenbouw" 1997, uitgegeven door VBW, inclusief update van 2005.

Certificatie onderzoek

Gecontroleerd wordt of de producent de gegevens jaarlijks actualiseert en of de waarden van de BI overeenkomen met de in het productcertificaat opgenomen categorie.

Productcertificaat

In het productcertificaat wordt de categorie van de BI vermeld.

4.1.3 **Milieuhygiënische prestatie-eisen**

Eisen

Asfalt, dat wordt vervaardigd en beproefd zoals aangegeven in deze paragraaf, dient te voldoen aan de criteria zoals vermeld in deze paragraaf, ontleend aan de clusterregeling van BRL 9320 (NL BSB productcertificaat voor Bitumineus gebonden mengsels) en daarmee te voldoen aan de eisen uit het Besluit bodemkwaliteit. Als gevolg van een controle van de toegepaste grondstoffen en samenstelling wordt het product vulstof in milieuhygiënisch opzicht geacht niet gewijzigd te zijn ten opzichte van voorgaande leveringen.

Grenswaarde

Het product vulstof voldoet aan de milieuhygiënische eisen wanneer de emissiewaarden van het beproefde asfaltmonster per component liggen binnen het interval dat is bepaald door het gemiddelde van de analyseresultaten van de productiecontrole plus of min 3x de standaarddeviatie van de populatie van actuele clusterwaarden van de populatie 'Warm Asfalt' conform BRL 9320.

De vulstofproducent/certificaathouder dient voor de toetsing van de resultaten van dit onderzoek contact op te nemen met de centrale (cluster-) organisatie BRL 9320.

Het product (vulstof) moet, conform 4.1.4 en 5.4.1.3 van deze BRL, op basis van controle op de toegepaste grondstoffen en samenstelling, in milieuhygiënisch opzicht geacht worden niet gewijzigd te zijn ten opzichte van voorgaande leveringen.

Bepalingsmethode

Van de vulstof dient te worden aangetoond dat hiermee asfalt kan worden geproduceerd dat voldoet aan de criteria ontleend aan de clusterregeling van BRL 9320 (NL BSB productcertificaat voor Bitumineus gebonden mengsels) en daarmee aan de eisen uit het Besluit bodemkwaliteit. De bewijsvoering beperkt zich in het kader van deze beoordelingsrichtlijn tot het uitloggedrag van asfaltproefstukken, aangevuld met controle van de toegepaste grondstoffen en samenstelling (conform 4.1.4 en 5.4.1.3).

Certificatie onderzoek

De monsterneming van de vulstof, die wordt onderzocht, en het vervaardigen van de proefstukken dienen te worden uitgevoerd door instanties die zijn goedgekeurd door de CI. De monsterneming van de vulstof dient plaats te vinden conform 4.2. Aan de monsterneming van de overige grondstoffen die worden gebruikt om de asfaltproefstukken te maken worden geen bijzondere eisen gesteld.

Monstervoorbehandeling en beproeving ten behoeve van de bepaling van milieuhygiënische eigenschappen dienen plaats te vinden door een door de minister erkend laboratorium.

De bepaling van de milieuhygiënische parameters wordt uitgevoerd door middel van de diffusieproef conform NEN 7375 aan asfaltproefstukken AC 16 Surf, DL-B, vervaardigd met de vulstof in kwestie en de overige gangbare grondstoffen, met uitzondering van asfaltgranulaat. Voor zeer zwakke vulstof worden proefstukken van waterbouwasfaltbeton 0/16 vervaardigd en onderworpen aan de diffusieproef. Voor middelsoort vulstof met hydroxide wordt de kolomproef conform NEN 7373 dan wel NEN 7383 uitgevoerd aan asfaltproefstukken ZOAB 16, vervaardigd met de vulstof in kwestie en de overige gangbare grondstoffen, dat gebroken en vermalen wordt tot een laboratoriummonster van ten minste 0,5 l waarvan ten minste 95% < 4 mm is.

Bij de diffusieproef/kolomproef worden alle anorganische parameters uit het Besluit bodemkwaliteit bepaald, zodat deze vergeleken kunnen worden met de grenswaarden van deze parameters.

Productcertificaat

In het productcertificaat wordt vermeld dat met de vulstof asfalt kan worden vervaardigd, dat voldoet aan de eisen van een categorie I bouwstof volgens het Besluit bodemkwaliteit.

Asfalt monsters gemaakt met deze vulstof voldoen aan de clusterregeling van BRL 9320.

4.1.4 Samenstelling

4.1.4.1 Algemeen

De samenstelling van het product dient te voldoen aan het door de producent vastgelegde recept uitgedrukt in de vaste verhouding van de gebruikte grondstoffen. Het recept dient te zijn gebaseerd op een of meer van de in 4.1.4.2 genoemde grondstoffen per specifieke oorsprong. Deze lijst kan aangevuld worden met door het college geaccordeerde grondstoffen per nieuwe specifieke oorsprong.

4.1.4.2 Grondstoffen per specifieke oorsprong

Voor de productie van vulstof voor asfalt mag uitsluitend gebruik gemaakt worden van de door de EN 13043 aangewezen grondstoffen per specifieke oorsprong (Annex A) zoals omschreven in tabel 2.

Tabel 2: grondstoffen per specifieke oorsprong

Primaire grondstoffen (EN 13043 code)	
Kalksteen (P)	Steen al dan niet in poedervorm, voornamelijk bestaande uit calcium- en/of magnesiumcarbonaat
Mineraal steen (P)	Steen al dan niet in poedervorm, voornamelijk bestaande uit in water nagenoeg onoplosbare mineralen
Secundaire grondstoffen (EN 13043 code)	
E-vliegas (C)	Vliegas afkomstig van de verbranding van steenkool en/of bruinkool eventueel met bijstook van biomassa
AEC- vliegas (B)	Vliegas afkomstig van de verbranding van huishoudelijk en/of daarmee gelijkwaardig bedrijfsafval
SVI-as (I3)	As afkomstig van de verbranding van huishoudelijk en/of daarmee gelijkwaardig bedrijfsafvalwaterzuiveringsslib
Papieras (I2)	As afkomstig van de verbranding van paperslib
Biomassavliegas (I4)	As afkomstig van de verbranding van biomassa in een roosteroven of wervelbedinstallatie.
Toevoeging voor gemengde vulstof (EN 13043)	
Kalkhydraat	Fabrieksmatig geproduceerde calciumhydroxide, dat als zodanig wordt verhandeld

Het college kan nadere beperkingen opleggen aan de toepassing grondstoffen per specifieke oorsprong. Hier wordt door de CI op toegezien door controle van de door de fabrikant opgegeven specificaties van het recept.

AEC-vliegas kan worden toegepast tot ten hoogste 25% (m/m).

Het aangeven van een ondergrenswaarde van 0% is toegestaan, met dien verstande dat voor de grondstof kalkhydraat in dat geval de bovengrenswaarde niet groter is dan 4%. Indien de bovengrenswaarde van kalkhydraat 5% of hoger is, dient de ondergrens ten minste 1% te zijn.

De toegestane maximale bandbreedte per grondstof per specifieke oorsprong is 25% (m/m).

In aanvulling op bovengenoemde grondstoffen mogen ook nieuwe grondstoffen worden toegepast, waarvoor door het college schriftelijke toestemming is afgegeven.

Deze toestemming volgt nadat de nieuwe grondstof met succes een toelatingsonderzoek nieuwe grondstoffen heeft doorlopen. Het college stelt een Technische Commissie in bestaande uit betrokken marktpartijen die het programma van het toelatingsonderzoek voorstelt. Het college is verantwoordelijk voor de eindbeoordeling. Na toelating van nieuwe grondstoffen dient de BRL te worden herzien en dient de nieuwe vulstof opgenomen te worden in tabel 2.

4.1.4.3 Toegestane wijzigingen van de samenstelling (het recept)

Een certificaathouder kan de samenstelling wijzigen zonder dat de vulstof wordt aangemerkt als een ander product, waarbij het certificaat ongewijzigd blijft. In dit kader kunnen de volgende wijzigingen (maximale verschuivingen in positieve of negatieve zin van in de samenstelling opgegeven grenswaarden) worden ingevoerd:

De maximale verschuiving (absoluut) in iedere afzonderlijke grenswaarde van de grondstoffen per specifieke oorsprong bedraagt: 20%.

De maximale som van de absolute waarden van de verschuivingen van alle afzonderlijke grenswaarden (onder en boven) bedraagt: 40% (m/m).

4.1.4.4 Productcertificaat

Het productcertificaat vermeldt het percentage primaire, secundaire en/of gemengde grondstof.

4.2 Monsterneming

Monsterneming dient te geschieden conform NEN-EN 932-1 en de in bijlage 1 opgenomen bepalingen ten aanzien van monsternaming.

Monsterneming ten behoeve van de ingangscntrole van buiten de fabriek aangevoerde grondstoffen moet geschieden uit het mangat van het vervoermiddel.

Monsterneming ten behoeve van productkeuring dient plaats te vinden door het nemen van een enkelvoudig monster.

Monsterneming uit de productie moet geschieden uit het door de producent geïnstalleerde monsternemingssysteem.

Monsterneming uit de verzending moet geschieden uit een mangat van het vervoermiddel.

5 Eisen te stellen aan het kwaliteitssysteem van het bedrijf

De te stellen eisen aan de beheersing van het productieproces van vulstoffen voor asfalt betreffen een aantal onderdelen die geënt zijn op EN-ISO 9001: "Kwaliteitsmanagementsystemen. Eisen (ISO 9001:2008)". Hierbij wordt opgemerkt dat de certificaathouder niet altijd dezelfde is als de producent, maar de relevante delen zijn wel op beide van toepassing.

Indien de certificaathouder in het bezit is van een geldig EN-ISO 9001 certificaat dan wordt voor de controle van het kwaliteitssysteem de controle systematiek van de EN-ISO 9001 audit gevolgd.

5.1 Kwaliteitsmanagementsysteem

5.1.1 Algemene eisen

De certificaathouder dient zeker te stellen dat de procedures en voorschriften, die zijn vastgelegd in het kwaliteitssysteem, worden toegepast door het personeel.

5.1.2 Documentatie-eisen

5.1.2.1 Algemeen

Het kwaliteitssysteem van de certificaathouder dient te zijn omschreven. Dit systeem dient minimaal een kwaliteitshandboek, procedures en instructies overeenkomstig de eisen die in deze beoordelingsrichtlijn zijn gesteld, te omvatten.

Als onderdeel van het kwaliteitssysteem dient in een zogenaamd IKB-schema de interne kwaliteitsbewaking schriftelijk te zijn vastgelegd. De interne kwaliteitsbewaking dient minimaal de volgende hoofdgroepen te bevatten:

- I Controle meetapparatuur
- II Ingangscontrole
- III Productiecontrole
- IV Productcontrole
- V Intern transport en opslag
- VI Extern transport tot moment van aflevering

In het IKB-schema dient bij ieder van deze hoofdgroepen te worden vastgelegd welke controle-activiteiten moeten worden uitgevoerd. Er moet omschreven zijn:

- A. Wat er gecontroleerd wordt
- B. Waarop er gecontroleerd wordt
- C. Hoe er gecontroleerd wordt
- D. Hoe vaak er gecontroleerd wordt
- E. Of er geregistreerd wordt
- F. Aan welke criteria er getoetst wordt
- G. Welke maatregelen er genomen moeten worden bij afwijkingen

De in het kader van de IKB uit te voeren proeven dienen erop gericht te zijn de kwaliteit van de geproduceerde vulstoffen te bewaken.

Per productieplaats dient een IKB-schema te worden opgesteld uitgaande van bovengenoemde indeling.

5.1.2.2 Kwaliteitshandboek

De producent dient een kwaliteitshandboek op te stellen en te onderhouden waarin de procedures worden uiteengezet waarmee wordt voldaan aan de eisen van deze beoordelingsrichtlijn.

5.1.2.3 *Beheersing van registraties*

De certificaathouder moet over een procedure beschikken voor het kenmerken, verzamelen, indexeren, archiveren, bewaren, op peil houden en het verwijderen van kwaliteitsgegevens. De kwaliteitsregistratie moet worden bijgehouden, zodat kan worden aangetoond dat de voorgeschreven kwaliteit is bereikt en het kwaliteitssysteem in de praktijk doeltreffend werkt. De registraties omvatten onder meer inkoop, verwerking, controle van materialen. De resultaten dienen te worden geregistreerd inclusief locaties van monsterneming, data, tijdstippen en beproefd product, met inbegrip van eventuele overige relevante informatie. De van toepassing zijnde kwaliteitsgegevens van toeleveranciers moeten deel uitmaken van deze registratie.

Alle kwaliteitsgegevens moeten goed leesbaar zijn en het moet duidelijk zijn bij welke grondstof of vulstof deze behoren. Kwaliteitsgegevens moeten zodanig bewaard worden dat deze eenvoudig zijn terug te vinden. Voor ruimten waarin deze gegevens zich bevinden, moeten zodanige maatregelen zijn getroffen dat achteruitgang of beschadiging tot een minimum wordt beperkt en het verloren raken hiervan wordt voorkomen. De kwaliteitsgegevens moeten gedurende 5 jaren voor beoordeling door de CI ter beschikking zijn, ongeacht eventuele overige regelgeving die andere termijnen voorschrijft. Bij elektronische dataverwerking dienen zodanig reservebestanden te worden aangemaakt, dat externe controle te allen tijde mogelijk is.

5.2 **Directieverantwoordelijkheid**

5.2.1 **Verantwoordelijkheid en bevoegdheid**

De verantwoordelijkheid, de bevoegdheid en de onderlinge verhoudingen dienen te zijn vastgelegd van al het personeel dat werkzaamheden regelt, uitvoert en controleert die de kwaliteit beïnvloeden. Het betreft hier eveneens personeel dat vrijheid van handelen en bevoegdheid nodig heeft om:

- een actie in te leiden die het optreden van niet voldoen aan de eisen van het product voorkomt;
- productafwijkingen vast te stellen, te registreren en te behandelen.

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot minimaal de volgende zaken dienen te zijn vastgelegd en in de praktijk te worden opgevolgd:

- recepturen;
- nemen van monsters, uitvoeren van proeven en registreren van resultaten;
- beoordeling van proefresultaten;
- bedrijfsleiding;
- productieleiding;
- laboratoriumleiding;
- vulstofontvangst;
- grondstoffen-ontvangst;
- vulstofaflevering;
- onderhoud van het kwaliteitssysteem.

Indien de leverancier (certificaathouder) zelf geen vulstof produceert, moeten de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de leverancier en de producent(en) met betrekking tot de kwaliteitsborging contractueel zijn omschreven en in praktijk worden gebracht. Dit houdt in dat de betreffende productielocatie door de CI moet kunnen worden getoetst en dat zowel de leverancier als de producent moeten voldoen aan de eisen van de beoordelingsrichtlijn.

5.2.2 **Directievertegenwoordiger**

De verantwoordelijkheid voor het totale kwaliteitsbeleid berust bij de directie. De certificaathouder moet een directievertegenwoordiger aanwijzen die, ongeacht zijn overige verantwoordelijkheden, duidelijk omschreven bevoegdheden en verantwoordelijkheden heeft voor het uitvoeren van de bepalingen van deze beoordelingsrichtlijn. Deze vertegenwoordigt de certificaathouder ten opzichte van de CI.

5.2.3 Directiebeoordeling

De directie van de certificaathouder dient minimaal eenmaal per jaar het kwaliteitssysteem te beoordelen, ten einde bij voortdurend zeker te zijn dat het systeem voldoet aan de eisen zoals gesteld binnen de onderneming. Dergelijke beoordelingen dienen te worden geregistreerd en ten minste tien jaar te worden gearchiveerd.

5.3 Personeel

De certificaathouder dient een procedure te hebben voor het vaststellen van opleidingsbehoeften en het registreren van opleidingsresultaten. Voor specifieke functies dient het personeel te worden gekwalificeerd.

5.4 Realiseren van het product

5.4.1 Inkoop

5.4.1.1 Inkoopproces

De certificaathouder moet bewerkstelligen dat de ingekochte grondstoffen (vulstoffen in geval het een leverancier betreft) aan de gestelde eisen voldoen. Hiertoe dient een adequate ingangscntrole te worden uitgevoerd.

Met de CI dient het juiste gebruik van de grondstoffen te worden overeengekomen. Indien de certificaathouder een of meer onderdelen van het proces uitbesteedt, dient deze hierop controle uit te oefenen. De certificaathouder behoudt de eindverantwoordelijkheid over de uitbestede onderdelen.

5.4.1.2 Inkoopgegevens

De inkoopdocumenten moeten de bestelgegevens van de te leveren grondstoffen volledig en ondubbelzinnig omschrijven (en vulstoffen, in het geval het een leverancier betreft). De aard en herkomst van de grondstoffen dienen te worden gedocumenteerd, met, waar van toepassing, een of meer kaarten waarop locatie en winplan zijn aangegeven.

5.4.1.3 Verificatie van het ingekochte product

De certificaathouder moet over procedures beschikken voor het uitvoeren van ingangscntrole op de toegeleverde grondstoffen (en vulstoffen, in het geval het een leverancier betreft). Deze procedures dienen de omvang, de acceptatiecriteria en de frequentie van dergelijke keuringen aan te geven. Tevens dient te zijn aangegeven hoe de resultaten worden vastgelegd en welke acties worden ondernomen indien de toegeleverde grondstoffen (of vulstoffen) niet aan de eisen voldoen.

De certificaathouder heeft de verantwoordelijkheid zich ervan te vergewissen dat indien gevaarlijke stoffen worden vastgesteld, het gehalte hiervan niet de eisen te boven gaat die van kracht zijn op de plaats van toepassing van de vulstof.

5.4.2 Productie en het leveren van diensten

5.4.2.1 Beheersing van productie en het leveren van diensten

De certificaathouder moet de processen van vervaardiging vaststellen en plannen en moet bewerkstelligen dat deze processen onder beheerste omstandigheden plaats vinden. Beheerste omstandigheden moeten worden gecreëerd door het opstellen en invoeren van op schrift gestelde werkvoorschriften, die de wijze van vervaardiging van vulstoffen beschrijven. Indien van toepassing, gaat het om werkvoorschriften voor de volgende zaken:

- ontvangst en opslag van grondstoffen (en vulstoffen in het geval het een leverancier betreft);
- eigen voorziening in grondstofbehoefte;
- instellingen van maalinstallaties;
- methode van doseren;
- nemen van monsters;
- beladen;
- gebruik van weegbrug;
- opstellen vrachtbrief;
- onderhoud van de installatie;
- intern transport;
- extern transport.

5.4.2.2 Identificatie en naspeurbaarheid

De certificaathouder moet beschikken over procedures en deze op peil houden voor de identificatie van geleverde vulstoffen. De samenstelling, zoals omschreven in het recept, dient via de mengverhouding van de grondstoffen te zijn verzekerd en in de documenten voor de procesbeheersing te zijn beschreven. Dit dient zich ook uit te strekken tot een eventuele tussenopslag tussen de plaats van productie en de plaats van aflevering.

De certificaathouder is verplicht de te certificeren vulstof door een exclusieve productnaam te kenmerken en uitsluitend deze vulstof onder het desbetreffende certificaat te leveren.

5.4.2.3 Instandhouding van het product

Voor de opslag van de geproduceerde vulstoffen dienen geschikte opslagplaatsen aanwezig te zijn. De behandeling en opslag van halffabrikaten en/of eindproducten, dienen zodanig te geschieden dat vermenging en/of vervuiling wordt voorkomen. Opslaglocaties en hun inhoud dienen te zijn geïdentificeerd.

Er dient een procedure te zijn voor de bevoegdheden ten aanzien van de vrijgave voor levering van de vulstoffen.

De certificaathouder moet na keuring en beproeving van de vulstof maatregelen treffen ter handhaving van de kwaliteit van de vulstoffen. Dit moet zich, indien dit contractueel tussen certificaathouder en afnemer is overeengekomen, uitstrekken tot de levering op de plaats van bestemming.

De wijze van aflevering dient duidelijk uit de afleveringsbescheiden te blijken.

5.4.3 Beheersing van bewakings- en meetapparatuur

De certificaathouder dient zorg te dragen voor:

- periodieke controle, kalibratie en onderhoud van de inspectie- meet- en beproevingsmiddelen volgens vastgelegde procedures;
- kalibraties met een frequentie en nauwkeurigheid in overeenstemming met NEN-EN 932-5;
- registratie van de kalibraties;
- identificatie van de meetapparatuur;
- het voorzien in juiste omgevingscondities.

Teneinde de validiteit van de proeven vast te stellen die worden gebruikt om aan te tonen dat het product voldoet aan de eisen van 4.1.1, dienen de betrokken laboratoria deel te nemen aan ringonderzoeken die het college aanstuurt (zie bijlage 4). De resultaten daarvan worden beschikbaar gesteld aan de deelnemers en aan de CI, die de resultaten betreft in haar beoordelingssysteem.

5.5 Meting, analyse en verbetering

5.5.1 Bewaking en meting van producten

De certificaathouder dient een keuringsplan op te stellen. Hierin dient te zijn aangegeven, welke keuringen en beproevingen noodzakelijk worden geacht om zeker te stellen dat de vulstof aan de eisen voldoet. Het keuringsplan dient aan te geven wanneer, volgens welke methode, volgens welke frequentie en ten opzichte van welke criteria de keuringen worden uitgevoerd. De proeven dienen volgens de geldende normen te worden uitgevoerd. De certificaathouder moet alle keuringen en beproevingen volgens dit keuringsplan uitvoeren en vaststellen of aan de gestelde eisen is voldaan.

Het plan moet zijn afgestemd op de eigen specifieke productiewijze en zijn gerelateerd aan de productieomvang. In verband hiermee dient dagelijks een productiestaat te worden bijgehouden.

Van het eindproduct dient te worden aangetoond dat alle keuringen volgens het keuringsplan worden uitgevoerd, en dient te worden vastgesteld dat de vulstof voldoet aan de eisen in paragraaf 4.1.

Bij de installatie, waar de vulstof wordt vervaardigd, moet een laboratorium aanwezig zijn met ten minste de uitrusting ter bepaling van de zeefdoorval door zeef 63 µm, het bitumengetal en de holle ruimte.

De bepalingen van de overige in de van toepassing zijnde norm genoemde eigenschappen mogen door andere, door de CI goedgekeurde, laboratoria worden uitgevoerd. Dit geldt eveneens voor bepalingen van de arbeidshygiënische en van de milieuhygiënische kwaliteit die in het kader van deze beoordelingsrichtlijn dienen te worden uitgevoerd.

De resultaten van alle door de certificaathouder noodzakelijk geachte keuringen en beproevingen dienen te worden geregistreerd en gedurende ten minste 5 jaar te worden gearchiveerd.

Samenvattingen van de maandelijkse resultaten dient men per kwartaal volgens daartoe gegeven instructies toe te zenden aan de CI.

Deze maandrapportages dienen ten minste te voldoen aan de onderstaande eisen.

Van zeefdoorval door 63 µm, bitumengetal en holle ruimte dienen te worden vermeld:

- datum, aantal bepalingen per dag, gemiddelde met minimum en maximum waarden, alsmede de gemiddelden per maand.

Van de overige van toepassing zijnde beproevingen dienen te worden vermeld:

- aantal bepalingen per maand en het maandgemiddelde met de minimum en maximum waarden.

Ter controle van de beheersing in 4.1 genoemde producteigenschappen dient de producent door een daarvoor geaccrediteerd laboratorium monsters te laten beproeven conform het in bijlage 3 opgenomen schema. Op basis van de resultaten van de laatste 4 jaar bepaalt de CI het aantal per producteigenschap uit te laten voeren beproevingen conform bijlage 3, 'beslisregels bonus-malusregeling voor vulstof voor asfalt'.

5.5.2 Beheersing van afwijkende producten

Voor de behandeling van grondstoffen en/of vulstoffen met afwijkingen dienen procedures aanwezig te zijn. Deze procedures dienen te voorkomen dat afwijkende producten worden vermengd met producten die wel aan de eisen voldoen. Nadat is vastgesteld dat een product niet voldoet aan de eisen dient het betreffende materiaal te worden herbewerkt, of te worden bestemd voor een andere toepassing waarvoor het wel geschikt is, of te worden afgekeurd en als zodanig te worden aangemerkt. Alle gevallen van afwijkende productkwaliteit dienen te worden geregistreerd, onderzocht en indien noodzakelijk dient een corrigerende maatregel te worden getroffen. Daarnaast dient te zijn omschreven wie verantwoordelijk is voor het nemen van acties om de afwijking te herstellen c.q. het product af te keuren. De besluiten die zijn genomen ten aanzien van het afhandelen van afwijkingen dienen te worden vastgelegd.

Er moeten duidelijk omschreven procedures zijn voor producten die zijn afgekeurd, waarbij gewaarborgd wordt dat afgekeurde producten niet alsnog als goedgekeurde producten aan de afnemer geleverd worden.

Indien afwijkende producten worden geleverd dient de producent/leverancier de afnemer hiervan direct op de hoogte te stellen.

5.5.3 Corrigerende maatregelen

Er moeten procedures voorhanden zijn om de geconstateerde afwijkingen te beoordelen en te analyseren.

Wanneer corrigerende maatregelen zijn doorgevoerd moet er controle worden uitgeoefend om te bezien of de maatregelen effectief zijn. Wijzigingen van procedures dienen te worden bijgehouden.

De certificaathouder dient aantoonbaar te beschikken over een klachtenregistratie en procedures voor de behandeling hiervan. Per klacht dient te worden aangegeven hoe de klacht is geanalyseerd en afgehandeld.

5.5.4 Preventieve maatregelen

De bevoegdheid voor het nemen van maatregelen om fouten in de toekomst te voorkomen en eventueel procedures aan te passen moet zijn omschreven.

5.5.4 Merken van producten

5.4.6 Aflevering

Bij elke KOMO aflevering wordt een afleveringsbon meegeleverd waarop ten minste de volgende gegevens zijn vermeld:

- De aanduiding KOMO® of het KOMO®-merk gevolgd door het certificaatnummer. De uitvoering van het merk is als volgt:

-
- De naam van de producent/leverancier
- De productielocatie (ook levering vanuit depot of vanuit overslag)
- De productnaam
- Wijze van afleveren
- Verzenddatum
- Serienummer van bon

6 Controle door de CI

6.1 Algemeen

De externe kwaliteitsbewaking door de CI vindt plaats overeenkomstig het algemeen certificatiereglement van die instelling. Daarbij gelden voor het toelatingsonderzoek de in 6.2 vermelde bijzonderheden en voor de periodieke controle de bijzonderheden zoals vermeld in 6.3.

Het algemeen certificatiereglement van de CI bevat zaken zoals:

- beheersing van het certificatiesysteem;
- kosten en betalingsvoorwaarden;
- publicatierecht;
- aansprakelijkheid en vrijwaring;
- behandeling afwijkingen;
- sancties;
- klachtenregeling;
- beroepsprocedures.

6.2 Toelatingsonderzoek

6.2.1 Toelatingsonderzoek voor de KOMO productcertificaat

Ten behoeve van het verkrijgen van een KOMO productcertificaat voert de CI onderzoek uit. Tot het toelatingsonderzoek behoren:

- A. Controle van door de aanvrager verstrekte c.q. te verstrekken documenten waarbij nagegaan wordt of voldaan wordt aan de eisen zoals vastgelegd in deze beoordelingsrichtlijn.
- B. Beoordeling van de door de aanvrager verstrekte c.q. te verstrekken prestatieverklaring(en) (opgesteld in het kader van de Europese Verordening Bouwproducten) waarbij nagegaan wordt of de gedeclareerde waarden van de essentiële kenmerken (zoals vermeld in de prestatieverklaring) minimaal voldoen aan de voorwaarden zoals vermeld in deze beoordelingsrichtlijn.
- C. Bepaling van de overige productkenmerken zoals opgenomen in deze beoordelingsrichtlijn voor zover het geen essentiële kenmerken zijn zoals vermeld in bijlage ZA van de betreffende geharmoniseerde Europese norm(en) waarbij eveneens nagegaan wordt of deze kenmerken voldoen aan de eisen in deze beoordelingsrichtlijn.
Om de constantheid van de productie vast te stellen worden per te leveren product monsters getrokken om te worden getoetst aan de eisen volgens hoofdstuk 4. Daarbij dienen ten minste zes monsters te worden getrokken uit de productie met tijdsintervallen van minimaal 10 minuten.

6.2.2 Beoordeling van het kwaliteitssysteem voor de KOMO productcertificaat

6.2.2.1 Ten behoeve van essentiële kenmerken

In relatie tot de essentiële kenmerken (zoals vastgelegd in de prestatieverklaring opgesteld in het kader van de Europese Verordening Bouwproducten) vindt geen beoordeling van het kwaliteitssysteem en/of controle van monsters plaats. De kwaliteitsbewaking valt voor de essentiële kenmerken onder de Factory Production Control (FPC) zoals omschreven in de bijlage ZA van de geharmoniseerde Europese norm(en).

Beoordeeld wordt wel of de certificaathouder capabel is om een correcte Prestatieverklaring op te stellen en deze te handhaven.

6.2.2.2 Ten behoeve van de overige productkenmerken

Ten behoeve van het verkrijgen van het KOMO®-productcertificaat in relatie tot de overige productkenmerken voert de CI onderzoek uit. Tot het toelatingsonderzoek behoren:

- Beoordeling van het productieproces
- Beoordeling van het kwaliteitssysteem en het IKB-schema
- Toetsing op de aanwezigheid en het functioneren van de overige vereiste procedures

De CI toetst het kwaliteitssysteem en het bijbehorende IKB-schema. Vastgesteld moet worden in hoeverre het kwaliteitssysteem in overeenstemming is met de eisen zoals die zijn vastgelegd in hoofdstuk 4 en 5 van deze beoordelingsrichtlijn.

6.2.3 Rapport toelatingsonderzoek

De CI legt de bevindingen van het toelatingsonderzoek vast in een rapport. Het rapport moet aan de volgende eisen voldoen:

- volledigheid: het rapport doet een uitspraak over alle in de beoordelingsrichtlijn gestelde eisen;
- traceerbaarheid: de bevindingen waarop uitspraken zijn gebaseerd moeten traceerbaar zijn vastgelegd;
- basis voor beslissing: de beslisser over certificaatverlening moet zijn beslissing kunnen baseren op de in het rapport vastgelegde bevindingen.

6.2.4 Beslissing over certificaatverlening

De beslissing over certificaatverlening moet plaats vinden door een daartoe gekwalificeerde beslisser, die niet zelf bij het certificatieonderzoek betrokken is geweest. De beslissing moet traceerbaar zijn vastgelegd (zie paragraaf 7.2).

6.3 Periodieke controle

6.3.1 Algemeen

De CI controleert steekproefsgewijs of de betreffende certificaathouder voldoet aan de gestelde eisen. Bij deze controle wordt vastgesteld of het kwaliteitssysteem van de certificaathouder voldoet aan de eisen van hoofdstuk 5. Tijdens dit bezoek wordt tevens nagegaan of de producten voldoen aan de gestelde eisen, voor zover dergelijke controles niet gedurende het certificatiejaar plaatsvinden. Het betreft onder meer de samenstelling en het gebruik van grondstoffen.

De mogelijkheid bestaat dat de controle op het onderdeel "kwaliteitssysteem" wordt uitbesteed aan een andere daarvoor geaccrediteerde CI.

De producent laat conform paragraaf 5.5.1. door een daarvoor geaccrediteerd laboratorium productmonsters onderzoeken. Resultaten hiervan worden door de CI beoordeeld.

De resultaten van dit onderzoek worden tevens gebruikt om te controleren of keuringen in het kader van de beheersing en borging van het productieproces voldoen aan de eisen van hoofdstuk 5. In dit kader dient de certificaathouder ook per kwartaal maandoverzichten van de keuringsresultaten volgens paragraaf 5.5.1 aan de CI te zenden.

Met ingang van de datum van uitgifte van de beoordelingsrichtlijn is de controlefrequentie door het college als volgt vastgesteld:

Controlefrequentie:	Beoordeling:
1x per jaar	Beoordeling van het kwaliteitssysteem van de certificaathouder door middel van een aangekondigd bezoek.
4x per jaar	Beoordeling van de door de certificaathouder verstrekte maandgegevens, deze worden per kwartaal beoordeeld en gerapporteerd volgens 5.5.1.
6x per jaar	Bemonstering van de productie die daags van tevoren wordt aangekondigd, onderzoek en beoordeling van monsters en vergelijking van de resultaten met de gegevens van de certificaathouder door de CI; daarbij gaat het telkens om één monster per product/merk. Het onderzoek vindt plaats op de in 6.3.2 beschreven onderdelen:
1x per 5 jaar	Beoordeling van de milieuhygiënische eigenschappen conform de in 4.1.3 beschreven bepalingen.

6.3.2 Technische eigenschappen

6.3.2.1 Ten behoeve van essentiële kenmerken

In relatie tot de essentiële kenmerken (zoals vastgelegd in de prestatieverklaring opgesteld in het kader van de Europese Verordening Bouwproducten) vindt geen beoordeling van het kwaliteitssysteem en/of controle van monsters plaats. De kwaliteitsbewaking valt voor de essentiële kenmerken onder de Factory Production Control (FPC) zoals omschreven in de bijlage ZA van de geharmoniseerde Europese norm. Beoordeeld wordt of de certificaathouder in staat is correcte waarden voor de Prestatieverklaring te declareren en deze tevens weet te handhaven.

6.3.2.2 Ten behoeve van de overige productkenmerken

In relatie tot de overige productkenmerken (zie paragraaf 4.1.1) vindt door de CI periodiek controles plaats van het kwaliteitssysteem, het productieproces en de producteigenschappen waarbij nagegaan wordt of nog voldaan wordt aan de eisen in deze beoordelingsrichtlijn.

6.3.3 Arbeidshygiënische eigenschappen

Ter validatie van de resultaten van berekeningen van de blootstellingsindex aan de hand van eigen chemische analyses wordt jaarlijks, aan één aselect gekozen monster van de 6 jaarlijks onafhankelijk genomen monsters, een chemische analyse uitgevoerd, waarmee de blootstellingsindex wordt berekend. Hierbij mag voor de organische bestanddelen gebruik gemaakt worden van beschikbare gegevens van grondstofleveranciers.

6.3.4 Milieuhygiënische eigenschappen

De milieuhygiënische eigenschappen van het product worden bepaald aan het zelfde monster als waar de arbeidshygiënische eigenschappen van zijn bepaald. Voor de toe te passen frequentie van beproeving hanteert de CI een door het college vastgestelde frequentie.

De minimum frequentie voor het uitloogonderzoek voor asfaltvulstoffen waarin toegepast secundaire grondstoffen bedraagt 1 x per 5 jaar.

6.4 Beoordeling resultaten externe controles

De resultaten van de inspecties worden door de inspecteurs met de directievertegenwoordiger en/of kwaliteitsfunctionaris doorgenomen.

De auditor rapporteert zijn bevindingen in een **keuringsrapport** aan een reviewer van de certificatie-instelling, onderbouwd met toelichtende feiten voor zover van toepassing.

Toelichting: Voor alle duidelijkheid zij hier vermeld dat incidentele afwijkingen vastgesteld door de certificaathouder en door hemzelf effectief gecorrigeerd, niet tot eventuele tekortkomingen worden gerekend; het kwaliteitssysteem van de certificaathouder blijkt immers te functioneren.

Van deze controle-activiteiten wordt door reviewer een **beoordelingsrapport** opgesteld, waarin een inhoudelijke beoordeling wordt gegeven van de resultaten van de uitgevoerde werkzaamheden. Op grond van de adviezen van auditors en reviewer wordt door de door de directie van de certificatie-instelling een beslissing genomen conform de procedures in het kwaliteitshandboek van de certificatie-instelling en wel als volgt:

Worden geen tekortkomingen gesignaleerd bij de betrokken activiteiten, dan volgt de beslissing om het gebruik van het productcertificaat te continueren.

In geval van één of meer vastgestelde tekortkomingen in het keuringsrapport wordt de beoordeling ten aanzien van de continuïteit van het productcertificaat beïnvloed door de zwaarte van de geconstateerde tekortkoming(en).

De handelwijze bij de totstandkoming van de adviezen van de auditors en reviewer wordt gestuurd door de algemene regels van het sanctiebeleid die onderstaand zijn beschreven. Daarbij wordt gebruik gemaakt van tabel 3.

De weging van de zwaarte van de tekortkoming leidt tot:

- kritieke tekortkomingen:** indien het feit direct van invloed is op het functioneren van het kwaliteitssysteem of direct het vertrouwen in de kwaliteit van het eindproduct schaadt;
- niet-kritieke tekortkomingen:** indien het feit niet of nauwelijks van invloed is op het functioneren van het kwaliteitssysteem of niet direct (meetbaar) het vertrouwen in de kwaliteit van het eindproduct aantast.

De auditor kan ook algemene opmerkingen maken. Deze betreffen aspecten van de norm die door de certificaathouder in zijn kwaliteitssysteem niet optimaal worden toegepast zonder dat de huidige situatie leidt tot een formele afwijking van de beoordelingsgrondslag/richtlijn.

Wordt een **niet kritieke tekortkoming** vastgesteld, dan wordt hiervoor een waarschuwing gegeven en wordt de certificaathouder verzocht om binnen een termijn van 3 maanden, een oorzaakanalyse en bewijsstukken van corrigerende maatregelen aan de certificatie-instelling te overleggen. Bij de eerstvolgende controle wordt gecontroleerd of implementatie correct is ingevoerd. Wordt opnieuw niet voldaan dan wordt de procedure vervolgd zoals die voor een kritieke tekortkoming is beschreven. Ook bij herhaling van dezelfde tekortkomingen veroorzaakt door het niet treffen van corrigerende maatregelen wordt de procedure vervolgd zoals die voor een kritieke tekortkoming is beschreven.

Wordt een **kritieke tekortkoming** vastgesteld, dan wordt hiervoor een waarschuwing gegeven en wordt gevraagd om binnen een termijn van 2 weken, een plan van aanpak, oorzaakanalyse en corrigerende acties aan de certificatie-instelling ter beoordeling voor te leggen. Afhankelijk van de wijze van corrigeren door de certificaathouder wordt een extra door de certificaathouder te betalen herkeuring uitgevoerd, dan wel vindt de controle plaats tijdens de volgende routinematige keuring.

Wordt bij deze herkeuring niet voldaan aan de eisen, dan volgt een aangetekend schrijven waarin opschorting van het gebruik van de KOMO-productcertificaat wordt afgekondigd conform het Reglement voor Attestering en Productcertificatie van de certificatie-instelling.

Hierna wordt verder gehandeld overeenkomstig de regels uit genoemd reglement.

De in tabel 3 opgenomen beoordelingsaspecten kunnen worden beschouwd voor de bepaling van kritieke tekortkomingen.

Toelichting: Opgemerkt wordt dat het hanteren van onderstaande tabel geldt als richtlijn en niet als bureaucratisch voorschrift; zij worden toegepast in een situatie die is afgestemd op de actuele omstandigheden.

Tabel 3; Beoordelingsaspecten kritieke tekortkomingen.

Beoordelingsaspect BRL 9041	
§ 4.1 Producteisen	
§ 4.1	Producteisen (bij structurele, repeterende afwijking, kritieke tekortkoming)
§ 4.1	Bepalingsmethoden
§ 5.4 Realiseren van het product	
§ 5.4.1.1	Inkoopproces Juiste gebruik van grondstoffen
§ 5.4.2.1	Beheersing van productie en het leveren van diensten
§ 5.4.2.2	Identificatie en naspeurbaarheid
§ 5.4.2.3	Instandhouding van product
§ 5.4.3	Beheersing van bewakings- en meetapparatuur Deelname ringonderzoek
§ 5.5 Meting, analyse en verbetering	
§ 5.5.1	Bewaking en meting van producten
§ 5.5.2	Beheersing van afwijkende producten
§ 5.5.3	Corrigerende maatregelen

6.5 Sanctiebeleid

Indien tekortkomingen niet binnen de in deze BRL gestelde termijnen worden opgeheven volgt het sanctiebeleid conform het certificatie reglement van de betrokken CI.
Sancties worden opgenomen in het jaarverslag van het beherend CvD.

7 Eisen aan de CI

7.1 Algemeen

De CI moet voor het onderwerp van deze BRL op basis van NEN-EN-ISO/IEC 17065 zijn geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie.

De CI moet beschikken over een reglement, of een daaraan gelijkwaardig document, waarin de algemene regels zijn vastgelegd die bij certificatie worden gehanteerd. In het bijzonder zijn dit:

- de algemene regels voor het uitvoeren van het toelatingsonderzoek, te onderscheiden naar:
  - de wijze waarop aanvragers worden geïnformeerd over de behandeling van een aanvraag;
  - de uitvoering van het onderzoek;
  - de beslissing naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek.
- de algemene regels ten aanzien van de uitvoering van controles en de daarbij gehanteerde controleaspecten;
- de door de CI te treffen maatregelen bij tekortkomingen;
- de door de CI te ondernemen maatregelen bij oneigenlijk gebruik van certificaten, certificatiemerk, pictogrammen en logo's;
- de regels bij beëindiging van een certificaat;
- de mogelijkheid tot het instellen van beroep tegen beslissingen of maatregelen van de CI.

7.2 Certificatiepersoneel

Het bij certificatie betrokken personeel is te onderscheiden naar:

- auditoren: belast met het uitvoeren en rapporteren van het bedrijfsbezoek;
- certificatie-deskundigen: belast met het uitvoeren van het toelatingsonderzoek en de beoordeling van de rapporten van auditoren;
- beslissers: belast met het nemen van beslissingen naar aanleiding van uitgevoerde toelatingsonderzoeken, voortzetting van certificatie naar aanleiding van uitgevoerde controles en beslissingen over de noodzaak tot het treffen van corrigerende maatregelen.

7.2.1 Kwalificatie-eisen

De kwalificatie-eisen zijn opgebouwd uit:

- kwalificatie-eisen voor het uitvoerende certificatiepersoneel van een CI die voldoen aan de in NEN-EN-ISO/IEC 17065 gestelde eisen;
- kwalificatie-eisen voor het uitvoerende certificatiepersoneel van een CI die door het college aanvullend zijn vastgesteld voor het onderwerp van deze BRL.

Opleiding en ervaring van het betrokken certificatiepersoneel moet aantoonbaar zijn vastgelegd.

	Auditor / certificatie-deskundige	Beslisser
Opleiding Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • HBO denk- en werk niveau • Basistraining auditing • Een cursus in de beoordeling van kwaliteitssystemen te hebben gevolgd 	<ul style="list-style-type: none"> • HBO denk- en werkniveau • Training auditvaardigheden
Ervaring Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • 1 jaar relevante werkervaring • ten minste vier audits van een kwaliteitssysteem van een producent van vulstof voor asfalt of van een overeenkomstig product te hebben uitgevoerd onder leiding van een ervaren auditor. Kennis van vulstof voor asfalt en de productie en toepassing ervan • kennis en ervaring te bezitten op het gebied van onderzoek van vulstof voor asfalt kennis van het Besluit bodemkwaliteit 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 jaar werkervaring waarvan ten minste 1 jaar m.b.t. certificatie

7.2.2 Kwalificatie

Certificatiepersoneel moet aantoonbaar zijn gekwalificeerd door toetsing van opleiding en ervaring aan bovenvermelde eisen. Indien kwalificatie plaats vindt op grond van afwijkende criteria, moet dit aantoonbaar zijn vastgelegd. De bevoegdheid om te kwalificeren ligt bij:

- beslissers: kwalificatie van auditors;
- management van de CI: kwalificatie van beslissers.

7.3 Rapportage aan het College van Deskundigen

De CI rapporteert ten minste jaarlijks over de uitgevoerde certificatiwerkzaamheden. In deze rapportage moeten de volgende onderwerpen aan de orde komen:

- mutaties in aantal certificaten (nieuw/vervallen);
- aantal uitgevoerde controles in relatie tot de vastgestelde frequentie;
- resultaten van de controles;
- opgelegde maatregelen bij tekortkomingen;
- ontvangen klachten van derden over gecertificeerde producten.

7.4 Interpretatie van eisen

Het College van Deskundigen mag de interpretatie van in deze beoordelingsrichtlijn gestelde eisen vastleggen in één afzonderlijk interpretatiedocument. Dit interpretatie-document is op verzoek beschikbaar en op te vragen bij de schemabeheerder die deze beoordelingsrichtlijn heeft opgesteld.

Iedere certificatie instelling die gebruik maakt van deze beoordelingsrichtlijn is verplicht de daarin vastgelegde interpretaties te hanteren.

8 Lijst van vermelde documenten

NEN-EN 932-5:2012	Beproevingmethoden voor algemene eigenschappen van toeslagmaterialen - Deel 5: Algemene apparatuur en kalibratie, inclusief wijzigingsblad C1:2014.
NEN 6240:2005/A1:2006	Nederlandse aanvulling op NEN-EN 13043 "Toeslagmaterialen voor asfalt en oppervlaktebehandeling voor wegen, vliegvelden en andere verkeersgebieden".
NEN 7373:2004-	Uitloogkarakteristieken - Bepaling van de uitloging van anorganische componenten uit poeder- en korrelvormige materialen met een kolomproef - Vaste grond- en steenachtige materialen
NEN 7375:2004	Uitloogkarakteristieken - Bepaling van de uitloging van anorganische componenten uit vormgegeven en monolitische materialen met een diffusieproef - Vaste grond- en steenachtige materialen
NEN 7383:2004	Uitloogkarakteristieken - Bepaling van de cumulatieve uitloging van anorganische componenten uit poeder- en korrelvormige materialen met een vereenvoudigde procedure voor de kolomproef - Vaste grond- en steenachtige materialen
NEN-EN-ISO 9001:2008	Kwaliteitsmanagementsystemen – Eisen, inclusief wijzigingsblad C1:2009.
NEN-EN 13043:2003/C1:2006	Toeslagmaterialen voor asfalt en oppervlaktebehandeling voor wegen, vliegvelden en andere verkeersgebieden.
NEN-EN-ISO/IEC 17020:2012	Algemene criteria voor het functioneren van verschillende soorten instellingen die keuringen uitvoeren
NEN-EN-ISO/IEC 17021-1:2015	Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor instellingen die audits en certificatie van managementsystemen uitvoeren - deel 1: eisen
NEN-EN-ISO/IEC 17025:2005/C1:2007	Algemene eisen voor de competentie van beproevings- en kalibratielaboratoria.
NEN-EN-ISO/IEC 17065:2012	Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor CI-en die certificaten toekennen aan producten, processen en diensten.
BRL 9320	Bitumineus gebonden mengsels d.d. 24-4-2009, inclusief wijzigingsblad d.d. 31-12-2014
Jongeneelen, F.J en J.G.M. van Rooij	Hulpmiddel voor de beoordeling van arbeidshygiëne bij toepassing van vaste, secundaire grondstoffen in de wegenbouw. VBW-Asfalt, Breukelen. 1997, inclusief update uit 2005
Standaard RAW Bepalingen	Uitgave 2015.
W.J. Youden	Statistical techniques for Collaborative Tests, 1973

Bijlage A INSTRUCTIE VOOR DE BEMONSTERING VAN VULSTOF VOOR ASFALT.**1 TOEPASSINGSGEBIED**

Deze werkinstructie heeft betrekking op de bemonstering van vulstoffen voor asfalt, welke wordt uitgevoerd door of in opdracht van de certificatie-instelling, ten behoeve van de externe kwaliteitsbewaking van het door de certificatie-instelling bewaakte KOMO productcertificaat voor Vulstof voor Asfalt volgens BRL 9041.

2 DOEL

Doel van deze werkinstructie is te waarborgen dat de uitvoering en de documentatie van de bemonstering van vulstof voor asfalt ten behoeve van de externe kwaliteitsbewaking op uniforme wijze plaatsvinden.

3 VERANTWOORDELIJKHEID

De verantwoordelijke voor de monsterneming en de documentatie van de monsterneming is de monsternemer.

4 INSTRUCTIES

Plaats van monsternemen is ter beoordeling van de monsternemer, met inachtneming van het volgende.

Monsterneming uit de productie moet geschieden uit het door de producenten geïnstalleerde monsternemingssysteem. Monsterneming uit de verzending moet geschieden uit het mangat van het vervoermiddel.

Het getrokken monster is een enkelvoudig monster dat met een monsterdeelapparaat wordt verdeeld in 3 deelmonsters van minstens 5 kg elk.

Verpakking van ieder deelmonster vindt plaats in een luchtdicht afgesloten, schone, door bemonsterende instantie te leveren kunststof emmer.

Identificatie van deelmonsters dient te geschieden door vastleggen van de volgende gegevens op de verpakking:

- het merk en de soort vulstof;
- het doel van de monsterneming;
- de hoeveelheid genomen monster en de verdeling daarvan;
- datum en tijd van monsterneming;
- de naam van de monsternemer

De wijze van identificatie dient zodanig te zijn dat, met inachtneming van de bij het onderzoekende laboratorium gebruikelijke procedures, de laborant wordt afgeschermd van gegevens die herleidbaar zijn tot het merk vulstof.

Achterlaten op locatie: deelmonster gemerkt C.

Verzegelen: deelmonsters gemerkt A en B. Verzegeling dient deugdelijk te zijn, bijvoorbeeld door een loodje.

Verzenden c.q. afleveren van de deelmonsters A en B.

Verzend- c.q. afleveradres:

Naam laboratorium

Adres laboratorium

Plaats laboratorium

In het geval van verzending dient de bemonsterende instantie zorg te dragen voor rechtstreekse en prompte verzending aan bovengenoemd adres.

5 DOCUMENTATIE

Gegevens dienen te worden vastgelegd op het Formulier voor bemonstering van vulstof voor asfalt, zie bijlage 2. Een representant van de producent dient het formulier te tekenen voor akkoord.

Bijlage B MODEL FORMULIER MONSTERNEMING

FORMULIER VOOR MONSTERNEMING VAN VULSTOF VOOR ASFALT		
Producent		
Product		
Datum monsterneming		
Locatie monsterneming		
Betrof het monster nemen	tijdens productie	
	uit tussenopslag	
	uit voorraadsilo	
	uit transportmiddel	
Codering monsters		
Bon nr.		
Kenteken		
Achterlaten op locatie	monsters 1C t/m 6C	
Verzegelen	monsters 1B t/m 6B	
Onderzoeken	monsters 1A t/m 6A	
Opmerkingen van monsternemer		
Naam monsternemer		
Handtekening monsternemer		
Monster nemende instantie		
Namens producent, akkoord monsterneming		

Bijlage C BESLISREGELS BONUS-MALUSREGELING VOOR VULSTOF VOOR ASFALT.

De certificatie-instelling dient in een jaarlijkse evaluatie, te houden zo spoedig mogelijk na ontvangst van de gegevens over december van het te evalueren jaar, de resultaten van de externe beproevingen en de periodiek overlegde gegevens van de producenten te analyseren. Hierbij wordt over de periode van de afgelopen 12 maanden nagegaan hoeveel van de externe beproevingen buiten, op of binnen de specificaties vallen en hoeveel maanden er waren met resultaten die buiten, op of alle binnen de specificaties liggen.

Na vergelijking van deze gegevens met grenswaarden, volgt de toekenning van een categorie aan die eigenschap van de betreffende vulstof voor dat jaar.

Bi: beproefde eigenschap monsters vallen binnen de specificaties

Bu: beproefde eigenschap monsters vallen buiten de specificaties

Op: beproefde eigenschap monsters vallen op de specificaties (2 keer op specificatie is gelijk aan 1 keer buiten specificatie)

Van de laatste vier jaar dienen de categorieën op rij te worden gelegd. Aan de ontwikkeling van deze rij worden bonus- en maluspunten toegekend. Een additioneel bonuspunt wordt toegekend indien bij een hoogste score het laboratorium van de producent/leverancier voor de desbetreffende proef met succes deelneemt aan het ringonderzoek. 1 extern onderzoek minder voor aspecten: Bitumengetal; Holle ruimte; Dichtheid; ZD63; ZD125; ZD2000; MBA; Watergevoeligheid, Oplosbaarheid in water en Watergehalte (vocht).

Standaard (start) aantal uit te voeren beproevingen als volgt:

BG	HR	D	ZD			MBA	VOCHT	W.OPL	W.GEV	CC*	CA*
			63	125	2000						
6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

*indien van toepassing

Bij succesvolle deelname ringonderzoek:

BG	HR	D	ZD			MBA	VOCHT	W.OPL	W.GEV	CC*	CA*
			63	125	2000						
5	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	

*indien van toepassing

Minimaal te beoordelen aspecten (minimaal 1x per jaar beoordelen)

BG	HR	D	ZD			MBA	VOCHT	W.OPL	W.GEV	CC*	CA*
			63	125	2000						
6	3	3	3	3	3	1	1	1	1	1	1

*indien van toepassing

Bij succesvolle deelname ringonderzoek:

BG	HR	D	ZD			MBA	VOCHT	W.OPL	W.GEV	CC*	CA*
			63	125	2000						
5	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	

*indien van toepassing

Maximaal aantal uit te voeren beproevingen als volgt:

BG	HR	D	ZD			MBA	VOCHT	W.OPL	W.GEV	CC*	CA*
			63	125	2000						
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

*indien van toepassing

Bij succesvolle deelname ringonderzoek:

BG	HR	D	ZD			MBA	VOCHT	W.OPL	W.GEV	CC*	CA*
			63	125	2000						
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6

*indien van toepassing

Beoordeling bonus-malus per eigenschap

Bij 4 jaar binnen specificatie van het certificaat volgt minimale controle frequentie

Bij 1 jaar buiten specificatie van het certificaat volgt minimale controle frequentie +1

Bij 2 jaar buiten specificatie van het certificaat volgt minimale controle frequentie +2

Bij 3 jaar buiten specificatie van het certificaat volgt maximale controle frequentie

Bij 4 jaar buiten specificatie van het certificaat volgt aanpassing specificaties certificaat (*mogelijk nieuw certificaat*)**MINDER DAN 12 MAANDEN GEGEVENS BESCHIKBAAR**

Indien een nieuwe vulstof op de markt wordt gebracht, zullen in de regel geen gegevens van de beproevingen beschikbaar zijn over de voorgaande 12 maanden.

Onderscheid wordt gemaakt naar de volgende gevallen. Een producent die reeds een of meer productcertificaten voor vulstof voor asfalt heeft, brengt een nieuwe vulstof op de markt. Een producent die nog geen productcertificaat voor vulstof voor asfalt heeft, brengt voor het eerst een vulstof op de markt.

NIEUWE VULSTOF VAN BEKENDE PRODUCENT

De resultaten van externe beproeving van de nieuwe vulstof die beschikbaar komen bij het toelatingsonderzoek, mogen worden gebruikt alsof het de zes onafhankelijk genomen monsters zijn uit het voorafgaande jaar. Met behulp van de voorschriften in de voorgaande paragrafen kunnen dan de aantallen beproevingen worden vastgesteld die worden uitgevoerd op de monsters die in de rest van het certificatiejaar worden genomen.

NIEUWE VULSTOF VAN NIEUWE PRODUCENT

Op de eerste zes extern genomen monsters na certificatie van de vulstof is slechts voor intrinsieke eigenschappen een beperkte reductie in de beproevingsfrequentie mogelijk, een en ander ter beoordeling van de CI en afhankelijk van de vulstof en de beschikbare gegevens.

Bijlage D RINGONDERZOEK**1. ALGEMEEN**

In BRL 9041 is in paragraaf 5.4.3 sprake van een ringonderzoek, dat het college aanstuurt, hierna te noemen 'het ringonderzoek'.

1.1 DOEL

Doel van het ringonderzoek is het vaststellen van de validiteit van de beproevingsresultaten die worden verkregen door de laboratoria die in het kader van KOMO Productcertificatie vulstof onderzoeken op het voldoen aan de producteisen. Derhalve zijn in beginsel alle voor de certificatie van vulstof voor asfalt relevante beproevingen opgenomen in het ringonderzoek en worden alle proeven uitgevoerd conform de geldende normvoorschriften. De certificatie-instellingen controleren de validiteit van de proeven van de laboratoria die zijn genoemd in 6.1.2.4, eerste tekstblok.

1.2 BETROKKEN PARTIJEN

College van Deskundigen

Het college van Deskundigen Vulstof voor Asfalt geeft gestalte aan de uitvoering van de ringonderzoeken. Over uitsluiting van enige proef van het ringonderzoek om praktische redenen, wordt in overleg met betrokken partijen, door het college beslist.

Organisator

De organisator wordt door het college gekozen uit de certificatie-instellingen die zijn geaccrediteerd voor certificatie volgens BRL 9041 en die daarvoor een licentieovereenkomst hebben met de Stichting KOMO.

Uitvoerend instituut

Op enig tijdstip is er slechts één instituut dat het ringonderzoek uitvoert. Een instituut dat het ringonderzoek uitvoert doet dit voor ten minste een periode van een jaar. Het uitvoerend instituut dient te voldoen aan de eisen van NEN-EN-ISO/IEC 17020 conform paragraaf 1.4 van deze BRL.

Het uitvoerend instituut is bevoegd tot en verantwoordelijk voor het opvolgen van de instructies genoemd in stap 3 van de procedure conform hoofdstuk 2 van deze bijlage.

Deelnemende laboratoria

De bij de KOMO certificatie van vulstof voor asfalt, volgens BRL 9041, betrokken laboratoria zijn verplicht deel te nemen aan het ringonderzoek. Het betreft hier de laboratoria die worden ingezet in het kader van interne kwaliteitszorg (laboratoria van de producenten en de laboratoria die de producenten inschakelen voor proeven die de bedrijfslaboratoria niet uitvoeren) en de laboratoria die worden ingezet in het kader van de externe kwaliteitszorg. Deze laboratoria zijn verplicht met die proeven deel te nemen aan het ringonderzoek, die worden gebruikt om aan te tonen dat het product voldoet aan de producteisen.

De kosten voor de uitvoering van het ringonderzoek door het instituut worden gedragen door de deelnemers van het ringonderzoek. De deelnemers aan het ringonderzoek dragen een instituut voor als uitvoerder van het ringonderzoek aan de organisator.

De deelnemers zijn verantwoordelijk voor het opvolgen van de instructies die zij ontvangen van het uitvoerend instituut.

De deelnemers aan het ringonderzoek verlenen hun medewerking met betrekking tot het naleven van de termijn waarbinnen analysegegevens dienen te worden toegezonden aan het instituut en met betrekking tot de wijze van rapporteren. Participatie van laboratoria die niet verplicht zijn deel te nemen aan het ringonderzoek op grond van betrokkenheid bij certificatie van vulstof voor asfalt, is toegestaan mits zij gelijke instructies ontvangen van het uitvoerend instituut en deze opvolgen.

2 PROCEDURE

2.1 STAPPENPLAN

Stap 1

Het college wijst de organisator van het ringonderzoek aan.

Stap 2

De organisator van het ringonderzoek kiest een uitvoerend instituut uit, in samenspraak met de betrokken laboratoria.

De contractperiode wordt vastgesteld op tenminste één jaar.

De organisator gaat een contract/overeenkomst aan met het uitvoerend instituut, waarin tenminste de eisen met betrekking tot de uitvoering van het ringonderzoek zijn opgenomen, zoals deze zijn vastgelegd in dit document. Voorts wordt het in het contract/overeenkomst opgenomen dat de gegevens die door de laboratoria zijn aangeleverd in de voorafgaande vijf jaar aan het uitvoerend instituut, op een tussen de partijen overeen te komen wijze worden overgedragen aan een eventueel opvolgend ander uitvoerend instituut. De organisator draagt er zorg voor dat de financiële verplichtingen ten aanzien van de participatie met betrekking tot het ringonderzoek van de deelnemende laboratoria zijn vastgelegd.

Stap 3

Het uitvoerend instituut draagt zorg voor de praktische uitvoering van het ringonderzoek, zoals vastgelegd in paragrafen 4.1.1 t/m 4.2.4.1. De deelnemende laboratoria zijn gehouden de instructies met betrekking tot uitvoering van de proeven en terugrapportages van het uitvoerend instituut op te volgen. Van deze instructies maakt deel uit de opdracht de beproevingen uit te voeren conform de geldende normen.

Stap 4

Het uitvoerend instituut draagt zorg voor de rapportage van de resultaten en bewerkingen van de resultaten naar de betrokken partijen, zoals is vastgelegd in paragraaf 4.2.3 t/m 4.2.4.1.

Stap 5

De organisator van het ringonderzoek beoordeelt na verloop van een jaar de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd. Getoetst wordt aan de eisen die zijn opgenomen in dit document. De beoordeling wordt gerapporteerd aan het college, op een termijn die het toelaat dat het college voldoende tijd heeft voor een evaluatie, alvorens een nieuw jaar ingaat.

Stap 6

Het college evalueert de rapportage van de organisator van het ringonderzoek en formuleert desgewenst aanbevelingen ten aanzien van de organisatie, uitvoering en inhoud.

2.2 MONSTERS

Aard van de monsters

De monsters die ter beproeving worden verzonden dienen vulstoffen te zijn in de zin van NEN 6240.

Distributie monsters

Het aantal monsters dat wordt verzonden is tenminste drie per jaar. Deze dienen te worden verzonden in het productieseizoen, met tussenpozen van tenminste 8 weken. Op jaarlijks vooraf bepaalde en meegedeelde data wordt het betreffende deelmonster verzonden naar alle deelnemers. Aan de deelnemers wordt medegedeeld dat de resultaten binnen 4 weken na ontvangst dienen te worden gerapporteerd aan het organiserend instituut

Vorbereiding monsters

Een voldoende grote hoeveelheid vulstof wordt gehomogeniseerd en door middel van monsterverdeelapparatuur gesplitst in deelmonsters. De hoeveelheid monster die wordt toegezonden aan een deelnemend laboratorium dient voldoende te zijn om alle relevante proeven een maal uit te voeren volgens de geldende normen en/of voorschriften. Extra deelmonsters worden door het uitvoerend instituut bewaard als reservemonsters. Het aantal reservemonsters is ten minste de helft van het aantal deelnemende laboratoria. De bewaartermijn is tenminste twaalf maanden. Op aselecte wijze wordt aan iedere deelnemer een dergelijk deelmonster van het betreffende pakket toebedeeld en toegezonden.

- 2.3 VERZAMELEN EN BEWERKEN VAN BEPROEVINGSGEGEVENS, TOETSINGSCRITEIA
Als basis voor de statistische bewerking en toetsing van de gegevens geldt W.J. Youden, "Statistical techniques for Collaborative Tests"

Bewerken gegevens

De gegevens worden onderworpen aan de rangordetest, cusum-techniek en een variantie-analyse.

Een daartoe bevoegde specialist van het instituut kan uitbijters aanwijzen. Het gebruik van een uitbijtertoets is toegestaan. Indien een uitbijtertoets wordt toegepast, dient het type toets en het gebruik ervan met redenen omkleed te worden gerapporteerd.

- 2.4 RAPPORTEREN VAN DE RESULTATEN

Termijnen

De rapportage van de bewerkte gegevens door het instituut dient plaats te vinden binnen 8 weken na verzending van het monster, voor zover het de bijgewerkte cusum-gegevens betreft. Rapportage van de overige gegevens, de toetsen, geschiedt ten minste één maal per jaar.

Te informeren partijen

De rapportage dient plaats te vinden aan de deelnemende laboratoria en de betrokken certificatie-instellingen.

Geheimhouding

De rapportage dient plaats te vinden onder code. Ieder deelnemend laboratorium wordt op de hoogte gesteld van de eigen code. De certificatie-instellingen worden op de hoogte gesteld van de codes van de laboratoria die betrekking hebben op de certificatie-activiteiten van de betreffende certificatie-instelling.

Inhoud rapporten

Ieder rapport bevat tenminste de volgende gegevens:

- naam van uitvoerend instituut
- type rapport groot of klein
- merknamen of ten minste types vulstof waarop analyses zijn uitgevoerd

- codes van deelnemende laboratoria
- data verzenden monsters;
- data terugontvangst van resultaten per deelnemend laboratorium(code);
- datum opmaak rapport
- getabelleerde resultaten over de betreffende periode.

Een klein rapport bevat:

- cusum-grafieken over ten minste de laatste vijf jaar.

Een groot rapport bevat:

- cusum-grafieken over ten minste de laatste vijf jaar;
- tabellen ten behoeve van de rangorde-test waarin opgenomen de laatste 8 pakketten, grenzen van scores, indicatie van mogelijk afwijkende laboratoria;
- tabellen ten behoeve van de variantie-analyse, waarin opgenomen paarsgewijze resultaten, som en verschil, gemiddelden, S_r , S_d , S_b , F , n of aantal vrijheidsgraden, grenswaarde van F , conclusie of er sprake is van significante lab-effecten, codes van eventueel uit de analyse verwijderde laboratoria teneinde te komen tot geen significantie;
- benaderde reproduceerbaarheid R in tabelvorm over ten minste de laatste vijf jaar, gegroepeerd per jaar.
- toepassing van uitbijertoetsen, type toets en rechtvaardiging van gebruik, indien van toepassing.

2.5 AUTORISATIE EN ACCEPTATIE VAN DE RESULTATEN VAN HET RINGONDERZOEK

Instituut

Autorisatie van de bewerkte gegevens die worden gerapporteerd door het instituut dient plaats te vinden door een daartoe gerechtigde vertegenwoordiger van het instituut.

Organisator

Autorisatie van de beoordeling van het ringonderzoek dient plaats te vinden door een daartoe gerechtigde vertegenwoordiger van de organisator.

College van Deskundigen

Acceptatie van de bewerkte gegevens vindt eenmaal per jaar achteraf plaats door het college na evaluatie van naleven van de hierboven vermelde richtlijnen, gebaseerd op de beoordeling door de organisator.